

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	7624200807
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7624200807.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. Y. U., narodeného X. R. XXXX, U. C., L. H. XXX/XXX, proti žalovanej Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Spišské Podhradie, Spišská Kapitula 661/9, IČO: 00179124, o určenie neplatnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5C/13/2024, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi zo 16. decembra 2024 sp. zn. 5C/13/2024, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní z a s t a v u j e.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením zo 16. decembra 2024 sp. zn. 5C/13/2024 - 55 zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 5C/13/2024 - 46 z 29. októbra 2024. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením č. k. 5C/13/2024 - 46 z 29. októbra 2024, vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej aj iba ako „uznesenie“), rozhodol o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku zo žaloby. Žalobca podal 29. októbra 2024 proti uzneseniu sťažnosť a navrhol aby súd uznesenie zrušil a pokračoval v konaní. Sťažnosť odôvodnil tým, že súd dospel k nesprávnemu záveru, že úhrada súdneho poplatku nebola včasná, nakoľko súdny poplatok zaplatil ešte pred vydaním uznesenia o zastavení poplatku, pričom zdôraznil, že súd už predtým - uznesením č. k. 5C/13/2024 - 39 z 2. septembra 2024 zrušil predchádzajúce uznesenie o zastavení konania (zo 17. júla 2024) práve z dôvodu, že súdny poplatok bol uhradený v lehote na podanie odvolania, čím potvrdil, že poplatok bol uhradený včas.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si poplatkovú povinnosť zo žaloby nesplnil súčasne s jej podaním a vyšším súdnym úradníkom bol preto vyzvaný na jej splnenie v určenej lehote a súčasne bol upozornený na následok nezaplatenia súdneho poplatku v poskytnutej lehote, ktorým je zastavenie konania. Výzva na zaplatenie poplatku bola žalobcovi doručená 16. júna 2024, pričom žalobca v poskytnutej lehote 10 dní od jej doručenia súdny poplatok nezaplatil. Povinnosťou súdu preto bolo konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastaviť.

1.3. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že súd už predtým zrušil svoje skoršie rozhodnutie o zastavení konania zo 17. júla 2024 pre nezaplatenie súdneho poplatku z dôvodu, že súdny poplatok bol zaplatený v lehote na podanie odvolania, súd prvej inštancie uviedol, že išlo o nesprávne a nezákonné rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, ktoré bolo odôvodnené neexistujúcim zákonným ustanovením, nakoľko vyšší súdny úradník aplikoval § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. júna 2017. Zákon č. 152/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony zaviedol s účinnosťou od 1. júla 2017 nové znenie § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Právna úprava zákona o súdnych poplatkoch účinná od 1. júla 2017 nepripúšťa možnosť zrušiť uznesenie o zastavení konania v prípade, ak je súdny poplatok dodatočne zaplatený v lehote na podanie odvolania voči uzneseniu o zastavení konania. Uznesenie tunajšieho súdu č. k. 5C/13/2024 - 39 z 2. septembra 2024 tak bolo vydané v rozpore so zákonom. Práve z uvedeného dôvodu bolo vzhľadom na kogentný charakter ustanovenia § 10 ods. 1 ZoSP nevyhnutné (opätovne) rozhodnúť o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Navyše poukázal na skutočnosť, že žalobca k zaplateniu súdneho poplatku pristúpil nie na základe opätovnej výzvy na zaplatenie súdneho poplatku (ako je to uvádzané v odôvodnení napadnutého uznesenia), ale na základe tej istej výzvy, ktorá mu už predtým bola doručená a od doručenia ktorej súdny poplatok v poskytnutej lehote nezaplatil.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP s tým, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietal, že napadnuté uznesenie spočíva v nesprávnom právnom posúdení sporu a konkrétne porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Uviedol, že súd prvej inštancie uznesením č. k. 5C/13/2024 - 39 z 2. septembra 2024 de facto potvrdil, že súdny poplatok bol zaplatený včas a následne zmenil svoj právny názor a uznesením 5C/13/2024 - 55 sťažnosť zamietol. Takýto postup považoval za rozporný s princípom právnej istoty. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

3. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie dovolacieho konania, pričom dospel k záveru, že konanie o dovolaní treba zastaviť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

5. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa ods. 2 rovnakého ustanovenia, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 419 CSP dovolaním možno napadnúť rozhodnutia odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že v zmysle tohto ustanovenia môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia „odvolacieho“ súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom (§ 34 CSP) alebo Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Dovolaním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

7. Podľa § 438 ods. 1 CSP sa na konanie na dovolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov

tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP).

9. V danom prípade však dovolanie žalobcu smeruje proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí sťažnosti. Keďže dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu. So zreteľom na to, že dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu, kde nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu (a ani žiadneho iného súdu) o ňom rozhodovať, je potrebné pre uvedený neodstrániteľný nedostatok podmienky konania konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť.

10. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, č. k. IV. U'S 389/2010 - 14).

11. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní smerujúcom proti napadnutému uzneseniu a nie je tu ani iný príslušný súd, príp. orgán, ktorý by bol na prejednanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku príslušný a ktorému by bolo možné vec postúpiť.

12. Vzhľadom k tomu, že nedostatok funkčnej príslušnosti súdu je neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, Najvyšší súd SR konanie o dovolaní dovolateľa bez ďalšieho zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.